REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șese lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 264. Brașov, Miercurĭ 29 Noemvrie (12 Decemvrie). 1900.

Caracterul vorbirei lui Szell.

I.

Este aprópe de mintea omului că discursul ministrului președinte Szell, în ce privesce partea relativă la cestiunea naționalităților, va da încă multă vreme pressei dinăuntru material de discusiune. Nu ḑicem, că ḑiarul nostru va face o escepțiune. Vom discuta și noi ceea-ce este de discutat. Incepem astăḑĭ prin a arăta caracteristicul vorbirei din cestiune a șefului guvernului.

Inainte de tóte, pentru a ne puté orienta bine în ce privesce caracterul enunciațiunilor lui Szell, trebue sĕ ne punem întrebarea, décă el într'adevĕr s'a ocupat de cestiunea naționalităților, și, décă a vorbit de ea, cum și în ce sens a tratat'o?

Ministru-președinte a accentuat însu-șĭ importanța cestiunei de naționalitate pentru statul ungar. Prin-tr'asta a recunoscut, că este o cestiune de sine stătătóre, care pretinde o resolvare mulțumitóre în interesul statului. E vorba de naționalitățĭ și de stat. Sunt decĭ în joc doi factorĭ, carĭ trebue sĕ ajungă la o înțelegere, ca sĕ pótă sĕ devină fapt resolvarea cestiunei. Acésta s'a născut numai din momentul când naționalitățile, séu popórele nemaghiare, au început sĕ fiă nemulțumite cu sórtea lor, cu modul cum sunt tratate din partea celor, carĭ au puterea în mână și carĭ, ca pătură națională dominantă în stat, pretind nu numai a-l representa esclusiv, ci se identifică chiar — în ce privesce ideile, nisuințele, interesele și aspirațiunile lor — cu statul.

Ce era și este, în fața acelei nemulțumirĭ a popórelor nemaghiare, datoria stăpânirei, care representa statul? Era datoria ei de a căuta sĕ se delăture nemulțămirile și sĕ se restabiléscă buna înțelegere pe basa echităţii și a dreptății. Acésta era singura lucrare positivă, ce avea și are sĕ fiă întreprinsă, pentru-ca sĕ pótă fi vorba în serios de o resolvare dréptă și mulțumitóre a cestiunei naționalităților și de asigurarea intereselor de viață adevĕrate ale statului, din care acele naționalitățĭ fac parte integrantă și încă, laolaltă, partea cea mai însemnată.

De aicĭ urméză, că o resolvare în sens positiv a cestiunei naționalităților presupune premergerea unei înțelegerĭ între două părți: între naționalitățĭ și guvern.

In discursul d-lui Szell însĕ nu găsim în nicĭ un pasagiŭ indicat acest mod positiv și singur firesc al resolvării, ci ceea-ce găsim întrênsul este nu indicarea vederilor și părerilor ministrului despre o resolvare, ci numai și numai despre *delăturarea*, în sens negativ, a urmărilor ce le-ar puté avé cestiunea naționalităților pentru aceia și pentru politica acelora, carĭ nu doresc, ba vor chiar sĕ împedece drépta și firésca ei resolvare.

Intre aceștia din urmă ține a fi numĕrat și ministru-președinte Szell, ca cel dintâiŭ, și din tótă vorbirea lui nu rĕsună, decât asigurarea în tóte tonurile și variațiunile, că în realitate politica sa față cu naționalitățile n'a urmărit nicĭ-odată și nu urmăresce alta, decât a face, în interesul „ideii statului maghiar național unitar“, tot ce este posibil pentru a sufoca încetul cu încetul cestiunea naționalităților, fără de a ține cât de puțin sémă de dorințele, postulatele și aspirațiunile acestora.

Și aicĭ este tot ministru-președinte Szell, care ḑice, că el posede cheia séu formula cea mai sigură, prin care se póte ajunge la acea țintă, cu diferite modurĭ de tratare, începênd dela blândeță până la cea mai brutală violență.

Cestiunea fiumană. Ministru-președinte Coloman *Szell* a conferit până acum de două orĭ cu Dr. *Meyländer*, ér în decursul ședinței de erĭ a camerei cu guvernorul *Szapary* Laszlo în cestiunea fiumană. Se crede, că între guvern și fiumanĭ se va stabili în cele din urmă o înțelegere. Până acum însĕ nimic defintiv nu s'a stabilit.

Simplificarea administrației. Secția de codificare din ministeriul de interne adună materialul necesar pentru un proiect de lege despre simplificarea administrației. Proiectul va fi redactat în decursul lui Ianuarie viitor, când se va presenta camerei prin Coloman Szell, așa că el va puté fi desbătut încă în decursul sesiunei actuale a dietei.

Din Africa sudică.

După lista publicată de ministrul de rĕsboiŭ engles, numĕrul Englesilor făcuțĭ prisonierĭ la Dewetsdorp este de 451 ofițerĭ și soldațĭ.

*

Guvernatorul militar din Johannesburg a declarat la un banchet, că cestiunea cea mai importantă într'un viitor apropiat va fi a milițienilor voluntarĭ. S'a decis, ca orĭ-ce cetățén engles până la o vêrstă órecare trebue sĕ ia o parte din sarcina militară, care de acum înainte va fi suportată de cetățenii înarmațĭ, în loc sĕ fiă încredințată unui mic corp de soldațĭ de profesiune. Corpul de milițienĭ va purta numele de „Rand rifles“.

*

Ḑiarele olandese reproduc o scrisóre a unor membrii ai parlamentului din Cap, în care ei rógă pe regina sĕ ordone mai bine măcelărirea femeilor bure, decât sĕ le lase la discrețiunea desfrâului soldaților.

*

La 1 Decemvrie, în *Stellenbosch*, 300 de delegațĭ representând imensa majoritate a populației albe din Cap, nu de curênd imigrată, au presintat d-lor *Merriman* și *Sauer* o adresă de mulțumire pentru serviciile aduse congresului africanderilor și de protestare contra jingoismului. D. Merriman a rĕspuns:

„Prin acest rĕsboiŭ Anglia a pierdut pentru tot-déuna forța morală, ce o avea ca campion al libertăței, și tocmai acesta este pentru noi faptul cel mai întristător din acéstă deplorabilă afacere.

„Proclamația generalului Bruce-Hamilon e nedemnă de un general engles. Metodele urmate de Englesĭ în cursul ostilităților vor fi fatale păcei viitóre a țĕrii, pentru-că ele încurajéză cele mai rele elemente din ambele partide. Lealitatea Olandesilor din Cap n'a fost recunoscută cum ar fi trebuit; căcĭ, cu tóte tentațiunile, ei au rĕmas credincioșĭ pe când ar fi putut provoca pentru Anglia un desastru ireparabil“.

Oratorul a adăogat, că nicĭ el nicĭ Sauer nu vor asista la congresul Afrikanderilor, ca sĕ nu se ḑică, că este opera unor politicianĭ, pe când el e resultatul sentimentului public. Dênsul a sfătuit, ca acest viitor congres sĕ se adreseze parlamentului engles: chiar în Anglia a început a-se înțelege, că résboiul acesta e un rĕsboiŭ de capitaliștĭ.

Luând apoi cuvêntul Sauer, a recomandat Olandesilor credință către Coróna.

„Guvernatorul însĕ, ḑise el, s'a pus dela început în capul unui partid politic, și s'a transformat un sectar. Nicĭ un guvern n'ar puté sĕ se menție în asemenea condițiunĭ. E fórte greu colonilor Olandesĭ sĕ rĕmâe liniștițĭ. Ei însĕ trebue sĕ stăruéscă în actuala lor liniă de purtare. Décă Anglia va răpi independența celor două Republicĭ, ea va pierde afecțiunea colonilor din Africa de sud“.

Oratorul a terminat ḑicênd, că viitorul congres trebue sĕ se arate „firm“.

Din China.

„Standard“ anunță, că în urma stăruințelor prințului Ciang-citung, curtea chinesă se pregătesce a-șĭ muta reședința dela Singanfu la Wu-ciang.

*

„Morning Post“ are scirĭ din *Peking*, carĭ afirmă, că *strèinii*, carĭ locuesc în China, *nu cred în posibilitatea păcii*. Din potrivă, tóte semnele arată, că la primăvară ostilitățile vor reîncepe cu mai multă înverșunare.

Spre a impune pacea, nu esistă decât o singură soluțiune, anume împărțirea Chinei.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Trei-spre-ḑece ḑile la mansardă.

Ḑiua intâia.

Mĕ scol și somnuros încă m'așeḑ la masa de lucru. Nu vĕd nimic în juru-mĭ, căcĭ gândul meu rĕtăcesce departe prin nisce luncĭ întunecóse și nu pot distinge bine unde sunt și încătrău ar trebui s'apuc, ca sĕ găsesc ceea-ce caut. Eram cuprins de nisce sentimente ne'nțelese, de nisce dorințĭ vagĭ, carĭ tocmai fiind-că erau așa de obscure, mĕ îndîrjau de-a le găsi rostul. Și cum stăteam așa pierdut, ochii mei pe jumĕtate închișĭ cădeau pe-un portret, amintire înduioșetóre din alte vremuri, fără însĕ ca eu sĕ fiu consciu de acésta. Eram într'unul din acele momente, când stai cu ochii deschișĭ și nu veḑĭ nimic, când simțĭ și nu scĭ ce simțĭ și numai o scântee din adêncul tĕu mai luminéză pe căi necunoscute, și când acéstă scântee revine la tine, te trezescĭ ca dintr'un vis și tresarĭ vĕḑênd adevĕrul ce te 'nconjóră.

Căutam un cap de femeiă...

Nu pot sĕ-mĭ dau bine séma de unde mi-a venit gustul acesta. De când m'am sculat din pat par', că-l vĕḑ la intervale, fluturându-mĭ pe dinaintea ochilor.

Sĕ fiă urma unui vis?... Avui o tresărire ușóră când revenit din lumea întunecósă, în care mĕ pierdusem, putuiŭ sĕ disting bine portretul, ce mĭ sta dinainte... Da, înțelegeam acuma; avusei un vis, care îmĭ lăsase o impresie plăcută și dorul de-a mai resimți acea îmbĕtare dulce mĕ îndemna sĕ mi-l aduc aminte.

Portretul de pe masă sĕmĕna cu femeia din visul meu.

'Mĭ-aprind o țigară și prin fumul ei simt cum încet, încet se limpeḑesce atmosfera cețósă, în care mĕ rĕtăcisem adineaorĭ. Sub capul acela frumos vĕd cum îșĭ ia conturĭ tot mai clare un corp mlădios și peste puțin vĕd pe eroina visului întrégă-întreguță, culcată într'o haină plină de florĭ de primă-vară. Imĭ pare o ziuă din povestĭ și mĕ opresc în fața ei sfios și cu mânile împreunate ca pentru rugăciune, o admir și nu mĕ mai satur. O parte din pĕrul ei blond și-l pusese căpĕtâiŭ, ér în cealaltă jumĕtate se jucau raḑele sórelui și-l făceau sĕ semene cu un fuior de argint. Un fluturaș, ce i-se așeḑase pe frunte, sémĕnă c'un talisman. Ce fericit e fluturașul acela! Séu póte numai mie îmĭ pare fericit, fiind-că dormitéză pe fruntea ei! Cine scie?

Țigara mi-s'a stins și de-odată cu fumul, ce-mĭ îmbroboda capul dispare și frumósa vedeniă. . . . .
. . . .

Ce pustie îmĭ pare odaia. Pereții aceștia, carĭ fuseseră odată albĭ, par' că stau sĕ-mĭ cadă pe cap. Mĕ simt plictisit, singur, strĕin și nicĭ o scântee nu-mĭ încălḑesce sufletul. Raḑele sórelui de tómnă, ce pĕtrund prin feréstra aburită, par' că se resfiră pe întinderea rece a unui mormênt. Nicĭ un semn de viață. Césul dór' care-mĭ spune în fiă-ce moment, că vremea trece, par' că-șĭ rîde de mine cu tic-tacul lui nesuferit. Incolo muțeniă... ghiață.

Stau nemișcat. Urîtul se plimbă îngândurat din colț în colț și din când în când chiar el se opresce uimit de-atâta singurătate.

Soba rece îmĭ pare o sócră ursuză, care mĕ enervéză numai prin presența ei. Décă ar avé flacăra, fata ei, lângă dênsa de sigur c'așĭ privi-o mai cu drag.

Ce sĕ fac? Nu sciu, ce m'ar puté mulțumi în momentul acesta. Sĕ mĕ las pradă amintirilor ar însemna sĕ mĕ amăgesc și eu ca alții, sĕ-mĭ fac planurĭ calde pentru viitor... hm, mi-e frică că mĕ pârlesc. Mai bine sĕ-mĭ caut distracțiă tot în mohorîta mea odaiă.

Uite, cu ce compătimire duiósă mĕ privesce tot ce mĕ încunjură. Nu sciu, iubit cuib al viselor mele, nu sciu ce țĭ-așĭ face sĕ te înveselesc. Florĭ țĭ-așĭ anina de pereții tĕi, dér mĭ-e frică că rĕceala lor le-ar veșteji. Din tainicul inimei mi-așĭ smulge câte-va scântei și bucuros le-așĭ arunca în colțurile tale, însĕ mĕ opresc,

Elementele culte ale Chinesilor cred, că pacea este imposibilă fără reîntronarea împĕratului Kwang-Su.

*

In insulele *Filipine* situaţia devenind estrem de gravă pentru Statele Unite în *urma biruinţelor raportate de trupele revoluţionare de sub comanda lui Aguinaldo, guvernul Statelor-Unite a dat ordin trupelor americane din Peking, carĭ păzesc legaţiunea Statelor-Unite, sĕ plece imediat spre Filipine.*

SCIRILE ḌILEĬ.

— 28 Noemvrie v.

Incidentul dela gimnasiul român din loc. Aséră delegaţiunile şcolare au ţinut şedinţă estra-ordinară în afacerea demisiunei directorului V. Oniţiu. In acéstă cestiune Eforia a venit cu propunerea, ca directorul Oniţiu sĕ fiă suspendat din post, lipsit de beneficiile sale directorale şi sĕ se céră Consistoriului sĕ fiă tras în cercetare, pe motivul, că în actul sĕu de demisiune înaintat Consistoriului a ofensat Eforia. Propunerea s'a primit din partea delegaţiunilor cu majoritate relativă le voturĭ. Mai mulţĭ membrii au absentat dela şedinţă; dintre cei presenţĭ 2 inşĭ au votat contra propunerei, ér 6 inşĭ s'au abţinut dela votare.

Aniversarea luărei Plevnei. Astăḍĭ Marţĭ 28 Noemvrie v., fiind aniversarea luărei Plevnei, se oficiéză un Te-Deum la biserica Spirea Veche din dealul Spirei. M. S. Regele Carol încă asistă la acest Te Deum, ér după serviciul divin trece trupele în revistă.

Delegaţĭ austro-ungarĭ în comisiunea internaţională de arbitragiŭ. Ministrul austro-ungar de esterne contele *Goluchowski* a desemnat de delegaţĭ în comisiunea internaţională de arbitragiu dela Haga din partea Austriei pe contele *Schoenborn* şi pe profesorul *Lammasch*, ér din partea Ungariei pe Desid. *Szilagyi* şi pe contele *Apponyi.*

Curia şi procesul T. L. Albini. Ḍiarele unguresci aduc scirea, că Curia reg. din Peşta a revisuit procesul intentat d-lui T. L. *Albini* pentru sumele colectate în scopul ridicării unui monument lui *Avram Iancu.* Curia însĕ n'a adus sentinţă, ci constatând unele mancităţĭ în procedura forului prim judecătoresc, a retrimis tribunalului reg. din Alba-Iulia tóte actele spre întregire.

Lege sancţionată. Fóia oficială ungară publică textul sancţionat al legii despre inarticularea declaraţiunei făcută de moştenitorul de tron presumptiv archiducele Francisc Ferdinand cu prilejul căsĕtoriei sale cu contesa Sofia Chotek.

Mórtea episcopului de Huşĭ. Sâmbătă a încetat din viaţă episcopul de Huşĭ P. S. S. *Silvestru Bălănescu* la vîrsta de 62 de anĭ. Rĕposatul episcop a fost şi profesor la facultatea teologică din Bucurescĭ, ér la 1882 decan al acestei facultăţĭ. In 1886 fù numit episcop al eparchiei Huşilor, unde a păstorit până acum. A scris fórte mult pe tĕrîmul religios

Zădărnicirea unui atentat contra monarchului. O fóiă vienesă adusese la timpul sĕu scirea, că astă-vară a fost arestată în Ischl o damă rusă, care voia cu orĭ-ce preţ sĕ vorbéscă cu Majestatea Sa monarchul şi într'aceea avea o purtare atât de escentrică, încât părea smintită. Ḍiarul din Pojun „*Grenzbote*“ publică acum comunicările unui domn, care ḍice, că respectiva damă nu era smintită, ci o *anarchistă periculósă*, care voia sĕ sĕvîrşéscă un atentat în contra monarchului, dér atentatul a fost zădărnicit la timp. Dama amintită pretinsă rusă, voia cu orĭ-ce preţ sĕ vorbéscă cu Majestatea Sa şi sĕ-i descopere planul unui atentat. Orĭ-câţĭ funcţionarĭ dela curte voiau sĕ vorbéscă cu ea, pe toţĭ i-a refusat ḍicênd, că numai monarchului vré sĕ-i descopere secretul. In fine a căpĕtat concesiune de a-se presenta Suveranului. A primit'o mai întâiu contele *Paar*, primul adjutant, căruia i-a declarat de asemenea, că numai monarchului vré sĕ-i facă destăinuirĭ. Declaraţia acésta i-s'a părut ceva sinistru contelui Paar, care a pus în mişcare soneria şi îndată sosiră câţĭ-va lachei de curte. Cu ajutorul acestora dama a fost arestată şi făcêndu-i-se o perchisiţiă, au aflat la ea un pumnal atât de ascuţit, încât un medic, care a esaminat arma, şĭ-a rănit mâna. Dama a fost escortată din Ischl, nu se scie unde. Firesce, Majestatea Sa a aflat totul, ascultă liniştit raportul contelui Paar şi zimbind observă: „Iubite conte, bine bine, îţĭ mulţămesc... aşa séu altfel tot una“. Aşa istorisesce casul „Grenzbote“ din Pojun. Că ce este adevĕrat din tóte aceste, rĕmâne în sarcina numitei foi a dovedi.

Mórtea unui nobil binefăcĕtor. „Deşteptarea“ din Cernăuţĭ aduce scirea, că Joi spre Vinerĭ nóptea a încetat din viaţă protopresbiterul *Andreiŭ Caragea*, bărbat vrednic şi unul din fruntaşii clerului român din Bucovina. Pe patul morţii el a testat frumósa sumă de *20,000 coróne* „Societăţii pentru cultura şi literatura română din Bucovina“. Afară de acésta a mai lăsat 4000 coróne bisericei din Linţescĭ, la al cărei altar a servit un lung şir de anĭ. Andreiŭ Caragea a fost înmormêntat Sâmbătă.

Descoperire preţiósă. Din Zlatna se scrie, că în hotarul apropiatei comune Ampoiţa s'a găsit ḍilele trecute un mare vas (amphora) plin cu banĭ romanĭ. Ţĕranul, care a aflat vasul, a reţinut banii, ér vasul l'a predat custodelui museului archiologic din Alba-Iulia. Vasul e de un preţ deosebit, fiind unul din cele mai marĭ amphore aflate până acum; e înalt de 90 cm., cu o periferie de 180 cm. şi încape 50 de litre de apă.

Fundaţiunea unei balerine. Vestita balerină germană Lucie Grahnyoung, care acum traesce ca privatieră în München, a făcut ḍilele trecute o fundaţiune de 400,000 mărcĭ pe séma copiilor, pe carĭ părinţii din causă de sĕrăciă nu-i pot purta la şcólă.

Romîncă trecută în Paris la catolicism. Din Iaşĭ se scrie: „Aicĭ a produs o enormă sensaţie scirea, că o domnişóră din înalta societate ieşană, descendentă a unei familii domnitóre, şi care se află actualmente la Paris, ar fi cedat stăruinţelor maicelor şi ar fi trecut la catolicism, hotărându-se sĕ se călugăréscă. Familia a intervenit oficial, opunêndu-se energic la acésta.“

Domnişóră advocat. In *Paris* a depus jurămêntul de advocat d-şóra *Jeanne Chauvin*, a doua femeiă advocat. La depunerea jurămêntului a asistat un public imens. Ea a fost întrecută de dómna *Petit*, nevasta unui advocat.

Un nou stat al Burilor. Cele mai pocite faime se rĕspândesc în timpul din urmă cu privire la sórtea Burilor. Aşa se ḍice, între altele, că un personagiu engles, sus pus în lumea politică, a declarat corespondentului ḍiarului „Leipziger Tagblatt“, că Englitera va consimţi, ca Burii sĕ înfiinţeze republicĭ în nordul Transvaalului, cu singura condiţie, ca Krüger sĕ declare supunere Englitcrei.

Societatea cantorilor „Psaltul“. Ni-se comunică următórele: Inaltul Minister cu Nr. 118123 din 1 Dec. st. n. 1900 a aprobat statutele societăţii „Psaltul“ a cantorilor românĭ gr. or. din Transilvania şi Ungaria. Sediul societăţii este Braşov. Membru al societăţii póte fi fiă-care român gr. or. Membrii ordinarĭ plătesc taxa anuală de 3 coróne. Membrii estra-ordinarĭ plătesc taxa anuală de 3 coróne. Membrii fundatorĭ plătesc pentru totdéuna suma de 20 coróne. Până la prima şedinţă generală resp. până la constituirea noului comitet, tóte afacerile faţă de societate sĕ se adreseze preşedintelui actual, Vasilie *Lazurcă-Lăzureanu* lector, Braşov. — Pe cât scim acésta este prima societate de felul acesta la Românii din Transilvania şi Ungaria.

Francia şi serviciul militar de doi anĭ. „La Liberté“ ḍice, că pretenţia de a impune ministrului de rĕsboiŭ frances serviciul militar de doi anĭ va indispune pe Rusia; adoptarea unei legĭ în acest sens ar avé ca urmare denunţarea alianţei franco-ruse din partea Rusiei, care a făcut deja de mai multe orĭ observaţii amicale, dér fórte stăruitóre. De data asta, ḍice „Liberté“, lucrurile ar puté lua altă fasă şi rĕceala evidentă a raporturilor franco-ruse ar puté aduce o ruptură.

Esecutarea unui ucigaş. Ucigaşul Gönczi a fost esecutat Vinerĭ diminéţa în Berlin. Acum doi anĭ Gönczi, originar din Ungaria, a ucis pe soţii Kutschera din Berlin, jefuindu-i de întréga lor avere. Apoi criminalul a fugit în America. In urma intervenţei diplomatice a Germaniei — el a fost extradat de către Statele-Unite, judecat în Berlin şi condamnat la mórte. El a făcut recurs şi apoi a cerut dela împĕrat graţiare, dér fiind respins, sentinţa de condamnare la mórte s'a esecutat Vinerĭ diminéţa.

Teatru german. „*Die Fledermaus*“ frumósa şi melodiósa operetă de Ioh. Strauss, se representă astăḍĭ Marţĭ.

Societatea Geografică Română.

(**Numĕrul jubilar** al buletinului acestei societăţĭ publicat din incidentul împlinirei a 25 anĭ dela înfiinţarea ei.)

„*Societatea Geografică Română*“, care îşĭ va serbă jubileul sĕu de 25 anĭ în ḍiua de 6 Decemvrie st. v. an. c., a publicat din acest incident un **numĕr jubilar** al „*Buletinului*“ sĕu, redactat de d-l secretar general al societăţii George I. Lahovari.

„Societatea Geografică Română“ a fost fundată la 15 Iunie 1875, ér prin legea din 20 Februarie 1897 a fost recunoscută ca instituţiune de utilitate publică.

Numĕrul jubilar pentru împlinirea de 25 anĭ, tipărit pe hârtiă de lux şi elegant adjustat conţine în frunte portretul bine nimerit şi esecutat al Majestăţii Sale Regelui Carol I, preşedintele şi protectorul Societăţii, precum şi portretul principelui moştenitor Ferdinand, protector. Urméză apoi portretele: prinţului Al. Cantacuzino, decedat la Atena în 1884, vice-preşedinte al Societăţii dela 1875 până la 1881; al generalului G. Manu vice-preşedinte dela 1877; al generalului Barozzi, vicepreşedinte dela 1875; al lui George Ioan Lahovari, secretar general dela 1875; al lui Louis Basset; apoi portretele membrilor comitetului: P. S. Aurelian, C. Gr. Cantacuzino, Dr. Felix, Dr. Grecescu, St. Hepites, I. Gr. Lahovari, Grig. Stefănescu, Grig. Tocilescu, Al. V. Urechiă, G. Ionescu-Gion. In fine portretele colonelului C. Michăescu, bibliotecarul societăţii, al d-lui general C. I. Brătianu, a profesorului Grigorie Tocilescu, ambii redactorĭ ai Marelui Dicţionar Geografic.

In ce privesce textul el conţine, încêpênd dela statutele primitive, tóte datele importante din viaţa de 25 de anĭ a Societăţii Geografice Române. In întroducere, ce o face d-l secretar general se ḍice, între altele:

„In tîmpii din urmă şi la noi (România) s'a recunoscut importanţa studiilor geografice şi am vĕḍut cu bucuriă, că programele liceelor au întins acest studiu şi în clasa a V-a, ér în budgetul pe anul curent s'a înscris o catedră de geografiă pe lângă facultatea de litere din Bucuresci“.

Din Sĕlişte*).

Sĕlişte, finea lui Noemvrie a. c.

Onorată Redacţiune! Articolul „O voce din popor“ din Nr. 246 al preţuitului ḍiar, mĕ face sĕ mĕ achit de-o datorinţă faţă de consătenii mei.

Sĕliştea, după cum sciu, e în largĭ cercurĭ bine apreciată; noi, Sĕliştenii ţinem mult ca aceste bune aprecierĭ sĕ le susţinem, şi sĕ nu lăsăm se fiă cât de puţin ştirbite.

Décă prin cele de mai jos voiŭ rectifica şi unele micĭ neesactităţĭ susţinute în articulii lui „Ioan nemulţămitul“ e natural, căcĭ aceştĭ articulĭ au dat nascere la articulul „O voce din popor“; declar însĕ, că nu voesc ca acestea sĕ fiă privite de rĕspuns la acei articulĭ, şi nicĭ la articulul „O voce din popor“, — ci au aceste şire numai şi numai scopul de-a informa publicul cetitor.

Se ḍice, că „cei dela cârmă dispreţuesc poporul şi se silesc a-l ţiné tot în întuneric şi în nesciinţă, ca sĕ nu pótă afla nicĭ-odată secretele lor“.

*) Dăm loc acestei întêmpinărĭ, ca sĕ dăm ocasiune şi celeilalte părţĭ, a fi ascultată. Din causa îmbulzirei de materiă, a trebuit sĕ amânăm până aḍĭ publicarea acestei întêmpinărĭ. — Red.

---

temêndu-mĕ c'o sĕ te 'ntristez mai mult. Nimic nu pot sĕ-ţĭ dau..., nimic. Nu ne rĕmâne alt-ceva, decât sĕ ne uităm unul la altul cu drag, ca doi prietinĭ sincerĭ şi pribegĭ.

Şi apoi, dragă odăiţă, avem şi noi clipele nóstre, ce nu le-am da pe-o lume. Nu-i aşa, că cu tótă tristeţa ta tresarĭ de bucuriă când îmĭ veḍĭ câte-odată fruntea încununată de-o aureolă ceréscă? Dér numai câte-odată se întêmplă acésta şi ţine puţin, ér tu mĕ privescĭ atuncĭ înseninată ca o mamă pe copilu-i, ce-l vede întorcêndu-se din pragul morţii, peste care era gata sĕ trécă.

De ce nu ţin clipele acestea mai mult?... De sigur, că te-ai înveseli cu totul, şi eu m'aşĭ renasce. Tu eştĭ după cum sunt eu şi amêndoi suntem una. Eu numai în sînul tĕu sunt „eu“ şi tu eştĭ „tu“ numai adăpostindu-mĕ pe mine; mormênt e numai grópa în care zace un mort şi de n'ar fi mortul întrênsa, n'ar fi decât o simplă grópă.

Şi eu mormênt vréu sĕ fiĭ, iubită căsuţă, ér eu mortul din tine sĕ ţĭ sădesc floricele pe de-asupra.

De ce mi-se pare câte-odată că păreţii tĕi sunt tapetaţĭ cu argint şi atmosfera ta e încărcată cu miresme binefăcĕtóre? De ce câte-odată respirĭ un aer primăvăratic şi mĕ simt în tine fericit ca pe braţele mamei? De ce?... Haide, dragă odăiţă spune-mĭ, căcĭ unui prietin poţĭ sĕ-ţĭ destăinuescĭ inima. Ce, nu-mĭ spui?... A, înţeleg; ţi-e frică, că te-aude lumea . . .

. . . .

Bate la uşe. Factorul poştal îmĭ aduce o scrisóre. Plicul trandafiriu şi parfumat mĕ pune pe gândurĭ. Mĕ uit la el şi nu-mĭ vine sĕ-l desfac. Mĕ simt aşa de bine, nesciind cine şĭ-o fi adus aminte de mine.

Nisce sensaţii plăcute îmĭ străbat prin corp şi inima-mĭ tresare de-o bucuriă dulce..., ne'nţelésă. Dela cine sĕ fiă?... Intorc plicul pe tóte părţile, îl sorb cu ochii şi apoi îl rup încet, cu grije şi cu gândul aiurea.

„Iubire, tu eştĭ tot în lume şi eu care sunt nimic, am cercat sĕ mĕ lupt cu tine! m'ai învins şi 's fericită.

Nu scii cine sunt şi décă vréi sĕ scii, cercetéză. Când mĕ vei afla, c'o sărutare o sĕ-ţĭ alung norii de pe frunte.

Mĕ cunoscĭ şi décă vréi sĕ mĕ 'ntêlnescĭ, adu-ţĭ aminte.... In trecut ţĭ-am desfătat privirea, acum îţĭ încurc gândurile, pe viitor... cine scie... — Adu ţĭ aminte!“...

Ciudată scrisóre!

Un amestec de sensaţii mĕ neliniştesce. Dor, têmă, nedumerire, nepăsare şi ér dor, tóte mĕ trag în tóte părţile, mĕ înseninĕ, mĕ întunecă şi mĕ pierd. Un vĕl de céţă mi-s'aşéḍă pe suflet şi nu mai sciu nimic. Prin semi-obscuritatea, ce-mĭ învĕluesce ochii, par' că vĕd fluturând o panglică albastră pe care cu litere de zăpadă stau scrise cuvintele: „adu-ţĭ aminte“.

Ramurile plopului bătute de vênt ating încetişor feréstra şi 'n leneşa lor legănare par' că stau sĕ-mĭ şoptéscă ceva.

Tóte prin odaie stau ca mórte şi 'n pustiul singurătăţii, ghemuit în scaunul meu mĕ las pierdut pe cărările trecutului.

Apoi deja caracterul poporului selişteau probéză inde-ajuns neadevĕrul unor astfel de susţinerĭ. Rar se găsesce popor mai blând, mai cumpĕtat, moral şi modest, decât Sĕliştenii. Mai 'nainte — de mult — beţiă, vrajbă şi bătăi erau la ordinea ḑilei — astăḑĭ contrarul.

La necesitate voiŭ căuta sĕ documentez cu date oficióse, că procesele au scăḑut mult, poliţia nu mai cu lucrătorĭ strĕinĭ are de-a face, ér de bătăi cu anii de-abia s'aude.

Avem în Sĕlişte o şcólă poporală cum póte nu este o a doua în ţéră, la care s'au sporit în anii din urmă posturile de învĕţătorĭ cu vre-o 3—4. S'a înfiinţat acum vre-o 2 anĭ o şcólă froebeliană cercetată acum de peste 100 copii, cu tóte că statul susţine de anĭ de ḑile un „kisdedov“, care dóră când a fost mai bine frecuentat a avut 20—25 copii.

S'a pus acum doi anĭ în fruntea reuniunei meseriaşilor, — care până atuncĭ de-abia vegeta — un domn, care muncesce şi scie munci, şi a adus vaḑa Reuniunei acolo, că aprópe toţĭ „Domnii“ sunt membri ordinarĭ séu ajutătorĭ.

S'a înfiinţat acum vre-o doi anĭ o reuniune de cântărĭ, care astăḑĭ pe lângă mulţĭ membri fundatorĭ şi ajutătorĭ are 50 membri activĭ şi care astăḑĭ esecută în biserică cântările nu pentru „Domnĭ“, ci pentru popor!

Cassa de păstrare din Sĕlişte dă spre scopurĭ de binefacere anual 45% din câştig.

S'a pus basă la înfiinţarea unei Reuniunĭ de înmormêntare; se intenţionéză înfiinţarea unei Reuniunĭ de lăptărit; se clădesce anul viitor drum de carĕ către munţĭ, pentru-ca ţĕranul sĕ-şĭ pótă mai uşor esploata locurile.

Acésta însémnă „a dispreţui“ şi „a ţiné poporul în întunerec“?!

Apoi a pardosi stradele şi a regula rîul, carĭ două lucrurĭ dau prilegiŭ corespondentului sĕ esclame, „că Domnii ar face mai bine sĕ îmbunĕtăţéscă starea poporului ajuns la rĕu, decât ca sĕ înfrumseţeze satul etc.“, nu cred, că le va puté judeca cine-va. E drept însĕ, că de 2—3 anĭ încóce, de când s'a mai făcut câte ceva pentru înfrumseţarea comunei, vin câte 20—30 familii în vilegiatură — despre ceea-ce mai înainte nicĭ pomenire nu era!

Că Sĕliştenii cutreeră ţĕrile strĕine „flămânḑĭ“ şi „golĭ“ e curat neadevĕr. Va fi cutreerând vre-unul séu altul — vrednic de acea sorte — dér grosul cutreeră ḑĕu! ţĕrile, însĕ nu „flămânḑĭ“ şi „golĭ“, cine bine hrăniţĭ, bine îmbrăcaţĭ şi cu parale la chimir!

Aşĭ puté aduce sute de esemple, carĭ dovedesc, că în timpurile din urmă s'au ridicat familii la stărĭ frumóse din nimic, şi că starea materială a ţĕranilor sĕliştenĭ e neasĕmănat mai bună, decât în trecut. Atuncĭ vor fi fost ḑecĭ de ómenĭ, carĭ sĕ lăudau cu sute séu 2—3 miişóre — astăḑĭ se pot făli sute de ómenĭ cu ḑecĭ de mii!

N'aşĭ voi sĕ plictisesc publicul cu date oficióse despre dărĭ şi aruncurĭ, dér tocmai că ce se susţine în acel articul, că din „causa aruncurilor pléca Sĕliştenii flămênḑĭ şi golĭ“, e necesar sĕ vorbesc despre ele.

Dările de stat sunt sciute. Arunc avem comitatens, care sper, că nu se va puté pune în cârca „cârmacilor“ sĕliştenĭ.

Arunc comunal avem: 20% după darea de pămênt, care se încaséză sub titlul „taxă pentru păzitorii de câmp“ şi face anual cam 300 fl., adecă luat una cu alta pe o familiă cam 20 cr; mai departe 50 cr. de casă, care sĕ încaséză sub titlul „taxă pentru păzitorii de nópte“. (La aceştĭ 50 cr. sĕ se caute proporţiunea, căcĭ mai înainte fie-care familiă de 7—8 orĭ pe an era silită sĕ-şĭ trimétă un membru nóptea pe strade cu „măciuca“ ca păzitor!)

Alt arunc comunal *nu este!*

Mai numesce corespondentul póte „arunc“ şi prestaţiunea pentru lucru public comunal.

Acesta este şi a fost înaintea erei „Domnilor“ în tótă ţéra. Acesta, precum în cele mai multe locurĭ, se rescumpĕră cu banĭ. In Sĕlişte conform hotărîrei comitetului cu 50 cr. pentru o di. Ḑilele sunt limitate prin conclus municipal.

Sciu multe comune, unde preţul dilei e mult mai mare — nicĭ una însĕ unde preţul ar fi mai mic. Sunt convins, că nicĭ chiar corespondentului nu i-ar veni la socotélă ca pentru cei 2 fl. séu 2 fl. 50 cr. sĕ lucreze 4 séu 5 ḑile cu mânile séu sĕ-şĭ pună lucrător bun în loc!

Şi pentru aceste „aruncurĭ“ — ca sĕ le numim aşa — iau Sĕliştenĭ „lumea'n cap“ şi „li-se golesc pungile“!

Ér din aceste „*aruncurĭ*“ — *bine* administrate s'au podit aprópe tóte stradele, s'au făcut şi se fac drumurĭ, se reguléză rîurile etc.

In fine „sumedenia de datorii lăsată moştenire nepoţilor şi strănepoţilor“ sunt 40.000 fl. luaţĭ dela Banca austro-ungară cu anuitate de 5¼% spre zidirea casei judecătorescĭ funduare şi spre regularea rîului, care sumă în 50 de anĭ, fără sĕ scie şi sĕ simtă corespondentul, nepoţii şi strĕnepoţii D-lui va fi solvită, şi Sĕliştenii pe basa finanţării vor avé un palat mic, care a costat 25 mii florinĭ şi rîul regulat cu vro 23 mii florinĭ — fără datorii, şi fără sĕ-i fi costat ceva.

Aşa stăm cu „aruncurile“ şi cu „Datoriile“. Pĕcatul este că un nechemat *unul din popor*, şi *nu glasul* poporului vorbesce despre ceea-ce nu pricepe.

Sunt bun Român şi cu: inima liniştită pot sĕ mĕ rog, sĕ dea Dumneḑeu Românilor aşa bunĭ conducĕtorĭ séu mai bine ḑis *conducĕtor* cum de present îl are Sĕliştea.

Ca încheiere amintesc, că între însuşirile Sĕliştenilor n'am înşirat şi că nu sunt mincinoşĭ. — Esceptiunea dovedesce regula.

Eu în cestiunea acéstă declar, că nu voiŭ mai rĕspunde, căcĭ cele ḑise acum se dovedesc prin date oficióse, carĭ fiecine — aşa şi corespondentul — şi-le póte câştiga la primăria comunei, la judecătoriă şi la contabilitatea comitatensă.

Mulţămesc pentru publicarea acestor şire.

X. R.

Apel.

Intre împrejurările de astăḑĭ, décă voim un viitor sigur şi fericit, datorĭ suntem sĕ ne fortificăm mereu.

Şcólele nóstre sunt cetatea nóstră de căpetenie, unde ne înarmăm cu armele cele mai tarĭ: învĕţătură, sciinţă, cultură. Fără învĕţătură traiul ne este greu, fără sciinţă suntem óste desarmată, fără cultură heloţii popórelor culte.

Fără îndoială, omul póte înainta în învĕţătură, sciinţă, cultură, décă nu e silit sĕ lupte din cale afară contra neajunsurilor materiale pentru esistenţă, care-i storc puterile fisice şi-ĭ scurtéză ḑilele vieţii. —

Gimnasiul român gr. or. din Brad, cu neînsemnate escepţiunĭ e frecventat aprópe numai de fiiĭ de ţĕranĭ, meseriaşĭ şi băieşĭ de român. Cine le vede traiul, cine le cunósce dorul de învĕţătură, acela rĕmâne frânt de milă, şi décă-ĭ dă mâna, nu póte sĕ nu le întindă ajutor.

Pentru a veni în ajutor părinţilor elevilor sĕracĭ, dér bunĭ şi diligenţĭ, încă în 1898 prin tinerimea studiósă din Zarand şi jur s'a pus basa fondului „*Masa Studenţilor*“ dela gimnasiul din Brad*) cu ocasiunea unei represensaţiunĭ teatrale împreunate cu joc, şi tot pe calea acésta s'a sporit până în present, primind din când în când şi donaţiunĭ parte dela societăţĭ de credit şi economii românescĭ, parte dela privaţĭ „cununĭ eterne“.

Ca acest fond sĕ aibă o basă sigură şi durabilă, decât că fiind avisat numai la dănii sporadice şi nesigure ale binevoitorilor, ca rodul acestui fond sĕ fie mai mănos şi sĕ se pótă pune în activitate sigur şi cât mai curênd, s'a decis crearea unei reuniunĭ: „Reuniunea masa studenţilor“ dela gimnasiul român gr. or. din Brad.

Fiind statutele gata, s'au esmis în tóte părţile locuite de Românĭ liste însoţite de apel pentru câştigarea de membrii. Resultatul până acum e îmbucurător, fiind înscrişĭ peste 100 membrii, dintre carĭ mulţĭ pe viaţă şi fundator. — Numele membrilor se vor publica de-odată, după-ce vor fi reînapoiate listele esmise, şi va fi convocată adunarea constituantă.

Datorinţă sântă avem, că toţĭ în unire şi după cum ne dă mâna, sĕ sărim la timp în ajutorul elevilor sĕracĭ.

Fondul acesta crescênd, conform statutelor, va nasce un „Internat“ pentru adăpostirea gratuită a elevilor năcăjiţĭ.

Asigurarea şi înflorirea acestei institutiunĭ umanitare şi de mare însemnătate depinde dela sprijinul marinimos al binevoitorilor némului românesc.

Dumneḑeu cu noi!

Brad, în Noemvrie 1900.

Ca însărcinat al tinerimei studióse din Zarand şi jur

Vasile Boneu,
profesor.

*). Fondul „masa studenţilor“ din Brad, creat la 1894 până în August 1899 abia a crescut la suma de 40 fl. 51 cr. séu 81 cor. 02 fil.; de atuncĭ şi până în present interesându-se vin publicul românesc fiindu-i atrasă atenţiunea asupra acestei institutiunĭ — s'a ridicat la o sumă destul de frumuşică în un timp relativ fórte scurt.

Femeia antică şi cea modernă.

(O paralelă de R. *Rosenthal.*)

„*Tempora mutantur et nos mutamur in illis*“, ḑice un poet roman şi cu drept putem afirma acésta acum la începutul unui nou veac. Timpurile se schimbă şi noi cu ele. Şi câte nu s'au schimbat acum la sfîrşitul vécului în apunere!

Seculul trecut a avut influenţă şi asupra posiţiei ce o ocupă femeia în stat şi în societate, dér se póte ḑice, că femeia anului 1900, în ce privesce cultura şi independenţa, se deosebesce fórte mult de femeia normală a anului 1800. O deosebită posiţiă în societate ocupa femeia la vechii Spartanĭ: crescerea şi căsĕtoria făcea pe femeie egală bărbatului. Spartanii puneau mare pond pe desvoltarea corporală a femeiei; ea, ca şi bărbatul învĕţa dansul, cântul, lupta în trântă, emulaţiunea în fugă etc. Femeia spartană se distingea în acestea şi în public şi décă era inventată pe atuncĭ bicicleta, de sigur, că şi acel sport l'ar fi esercitat.

Numai un lucru era necunoscut femeilor spartane — sĕ se mărite pe calea anunţurilor din ḑiare. De acésta însĕ s'a îngrijiat legislatorul Lykurg. Prin legile lui s'a ajuns, ca pacea şi liniştea sĕ domnéscă în sînul familiei, ér posiţiunea femeei a fost ridicată la un nivel ideal. Atenienii carĭ stimau mai puţin pe femei, îşĭ duceau din Sparta crescétóre pentru copiĭ.

Nicĭ în Roma vechiă sórtea femeii nu era mai rea, cu tóte că de emancipaţiune era departe. Femeia romană nu mai rareorĭ îşĭ părăsea casa. Activitatea ei se mărginea esclusiv la lucrurĭ casnice.

Germanii, după Tacitus, onorau pe femeie ca pe ceva sfânt; femeile erau socotite la ei ca nedespărţite de soţul lor şi ele îl însoţeau până şi în rĕsboiŭ. Numai într'o privinţă femeile germane nu erau egal îndreptăţite cu bărbaţii. Ele, după „dreptul salic“ nu moşteneau pămênt, ci erau despăgubite în banĭ.

Décă vom privi la desvoltarea femeii în stat şi societate în decursul ultimului veac, trebue sĕ recunóscem, că starea femeii în timpul din urmă s'a schimbat fórte mult, mai mult, decât în tóte celelalte vécurĭ de mai înainte. Au trecut acele timpurĭ vechĭ idilice. Inul nu se mai tórce în casă, aţa nu se mai rĕsucesce în casă; lucrurile de bucatăriă şi articulele de consum dómnele nóstre le cumpĕră fórte comod — şi póte că nicĭ cu mult mai rele — din prăvălii. Ceea-ce în vécul al 18-lea făcea economia casnică, astăḑĭ aduce gata pe viaţă economia poporală şi prin aceea cercul de activitate al femeii se concentréză mai mult înăuntru, de cât în afară de casă.

Pe atuncĭ nu esistau trenurĭ şi vapóre, carĭ în timpul cel mai scurt sĕ ne aducă din depărtărĭ fórte marĭ tóte cele de lipsă. Pe atuncĭ în urma sediului stabil al omului, căsĕtoria era ceva absolut necesar astăḑĭ însĕ numai acela se póte însura, care „póte sĕ supórte“ şi pentru aceea femeia de aḑĭ este avisată mai mult, de cât în trecut, a-şĭ elupta independenţa la timp.

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 10 Decemvrie. Valiul din *Cossovo* şi cel din *Salonic* au atras atenţiunea Pórtei asupra relei situaţiunĭ, în care se află provinciile lor. Consiliul de miniştri s'a ocupat de situaţiunea din Macedonia. Se asigură, că o comisiune specială se va trimite în Macedonia.

Sofia, 11 Dec. Noul cabinet s'a format sub preşedinţa lui Ivancioff.

Haga, 10 Decemvrie. Ministru-preşedinte *Pierson* şi ministru de esterne *Beaufort* au făcut erĭ o lungă visită la Krüger. Mai târḑiu Krüger a primit o delegaţiune din Solingen, care i-a dat o sabiă de onóre. — Se ḑice, că regina Wilhelmina a declarat lui Krüger, că în momentele acestea este eschisă o intervenire din parte-i. In urma acésta Krüger nu va mai visita şi alte curţĭ europene. El va pleca Miercurĭ la Amsterdam, unde va rĕmâné două ḑile.

Londra, 11 Dec. Ţarul a refusat de a interveni în favorul Transvaalului.

DIVERSE.

Obiceiŭ străvechiŭ. In multe oraşe, ca în Haartem, Enkhoizen şi altele din Olanda, se află nisce obiceiurĭ încă de pe timpul domniei spaniole. Pe acel timp Olandesii au avut sĕ sufere mult din partea ostaşilor spaniolĭ. Locuitorii acelor oraşe încă şi astăḑĭ, de câte orĭ se nasce cineva în familiă, pun un semn la póртă. Afirmarea, că soldaţii spaniolĭ nu cruţau nicĭ pe copiiĭ olandesĭ de lângă pieptul mamei lor, se contraḑice prin următorul obiceiŭ: Spaniolii adecă au dat ordin, că la tóte acele case, unde se află nou născuţĭ, sĕ se învĕlue ciocanele dela póртă c'un ştergar, pentru-ca astfel de case sĕ fiă cruţate de încuartirarea soldaţilor. Décă ciocanul dela póртă era învĕlit numai de jumĕtate, însemna că în acea casă s'a născut fetiţă, ér décă era învĕlit întreg, însemna, că s'a născut un băiat. Astăḑĭ încă tot e în modă acel obiceiŭ, numai cât ciocanul porţii este acoperit cu dantele frumóse. Când se nasce băiat dantela e de colóre purpuriă, ér când se nasce fetiţă, atuncĭ dantela e jumĕtate roşiă, jumĕtate albă.

Literatură.

Au apărut:

„***Anuarul Ateneului Român***“ pe 1900 de V. A. Urechiă, Bucrescĭ Institutul de arte grafice „Eminescu“. — „***Cestiunea neasimilării Ovreilor***“, lucrărĭ presentate la concurs şi recompensate de către I. I. Heliade-Rădulescu St. B. Brădişteanu, C. S. S, şi Saghinescu. (Concursul ḑiarului „Apĕrarea Naţională“) Bucurescĭ Tipo-Litografia Societăţii Tiparul. Preţul 70 banĭ. — „***Dialectul aşa numit săsesc***“ al Germanilor din Transilvania şi ***Elemente române cuprinse în el***“, de Dr. Em. *Grigorovitza* (Berlin 1900), editura „Nouei Reviste Române“, preţul 1 leu. — In editura şi tipografia ḑiarului „Bukarester Tageblatt“ a apărut „***Almanach pentru România***“ pe anul 1901 de Bergamenter. Preţul 1 leu 25 banĭ.

*

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică.* In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acésta a d-lui profesor la gimnasiul român din loc Nic Sulică se distinge nu numai prin conţinutul sĕu bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metodă scienţifică, ci şi prin limbagiu séu scris la înţelesul tuturor Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folklorice-filologice de până acum. Cartea ce anunţăm acum, se póte procura dela Tipografia A. Mureşianu cu 40 cr. séu 80 banĭ (plus 5 banĭ porto).

*

Din „***Cura de apă***“ ed. IV, apărută de curênd, se pot procura esemplare şi dela Tip. „A. Mureşianu“ cu 3 cor. plus 20 banĭ porto. Legată în scórţă şi cu esterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în tótă lumea şi scrierile sale cu preţiósele poveţe igienice ar trebui sĕ se afle în tótă familia, precum şi în bibliotecile poporale, căcĭ ţĕranii pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag, şi are o scală alfabetică a tuturor bólelor şi poveţelor de carĭ se tractéză în op, în numĕr cam de *2200.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile poporelor vechĭ şi moderne“ de *Ioan Popea,* profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângâierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţĭ“, întocmită după ideile luĭ Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporuluĭ de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele luĭ Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numaĭ fl. —.75 cr. Er tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comedià în treĭ acte localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru ceĭ ce vrĕu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Vieţa după mórte, sĕu nemurirea sufletuluĭ, dedusă din misteriul fiinţeĭ omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţĭ de iérnă novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganiĭ, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după maĭ mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ dentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatuluĭ, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană,* împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr)

Musa Someşană, poesiĭ poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu.* Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihoruluĭ, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite. cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesiĭ glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvanieĭ, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

„Preotul din Noienĭ“, naraţiune istorică din vécul nos ru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Vivia, sĕu Biserica din Carta gine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

Părintele Nicolae, schiţă din vieţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto)

Poesiĭ de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numaĭ 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesiĭ şi prosă la anul nou, diua nascereĭ şi diua numeluĭ, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanuluĭ, de *Emanuel Păréanu.* Conţine maĭ multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele maĭ multe poesiĭ, maĭ ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesiĭ şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Risete şi zimbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcălturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiuniĭ poporelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.)

„Amicul bun“, colecţiune de lectură solidatóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranuluĭ român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto;

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţiĭ luĭ Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţiĭ. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica conteluĭ Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel sĕu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Decemvre. n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.75
Renta de coróne ung. 4%	92.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119 50
Impr. căil. fer ung. înargint. 4½%	99.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.35
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premiĭ	167.50
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	98.65
Renta de hârtie austr.	98.30
Renta de aur austr.	118.60
Losurĭ din 1860.	135.—
Acţiĭ de-ale Bănceĭ austro-ungară	16.95
Acţiĭ de-ale Bănceĭ ung. de credit.	678.—
Acţiĭ de-ale Bănceĭ austr. de credit.	674.75
Napoleondorĭ	19.15
Mărcĭ imperiale germane	117.60
London vista	240.20
Paris vista	95.70
Rente de coróne austr. 4%	98.60
Note italiene	90.60

Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 11 Decemvre. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.70	Vênd.	18.76
Argint român.	Cump.	18.—	Vênd.	18.06
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.10	Vênd.	19.16
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Abonamente
la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face orĭ şi când pe timp maĭ îndelungat sĕu lunare.

ANUNCIURI
(inserţiunĭ şi reclame)

sunt a se adresa subscriseĭ administraţiunĭ. In casul publicăriĭ maĭ anuncĭu maĭ multĭ de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Admi istr. „Gazeteĭ Trans.“

Sz. 6768 –1900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tljkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a „Furnica“ fogarasi takarékpénztár végrehajtatónak Modorcea Juon Ludu végrehajtást szenvedő elleni 406 kor. — fil. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a sárkányi kir. járásbiróság területén lévő Grid községben fekvő a gridi 194 sz. tljkvben Modorcea Ludu a lui Juon és Modorcea Juon kisk. nevén álló A † a.

hrsz.	ingatlanra	kor.	hrsz.	ingatlanra	kor.
354	320	kor.	4105/3		2 kor.
703/2	6	„	4819		3 „
1180	22	„	6641		19 „
1651	16	„	8755/1		4 „
1731	28	„	9101		20 „
2578	14	„	9190		10 „
2596	3	„	9467		10 „
3490	7	„	9490		44 „
3620	10	„	9974		32 „
3789/1	6	„	10182,		29 „
3826	7	„	10305		
3935/16	20	„	10677		5 „
3951	24	„	11273		5 „
3959	8	„	11320		4 „

továbbá a gridi 363 sz- tljkvben özv. Modorcea Bucur, Modorcea George lui Bucur, Modorcea Ludu kk. Modorcea Metia Eva, Modorcea Juon kk., Modorcea Mariucza kk., Modorcea Mariucza férj. szül. Modorcea, Modorcea Rafira férj. Modorcea, Modorcea Bucur távollevő, Modorcea Juon, Modorcea Maria a lui Bucur, Modorcea Péter, Modorcea Maria l. Niculae, Modorcea Iliana férj. Comaniciu, kk. Modorcea Lintia, kk. Modorcea Toma és Urdea George Juon nevén álló 4866/7 hrsz. a. foglalt egész ingatlanra 161 kor. és a 684 sz. tljkvben fennt nevezettek és Fogarasmegye árva alapja nevén álló 4866/35 hrsz. ingatlanra 83 kor., végül a 363 sz. tljkvben A † a. 4866/08 hrsz a. foglalt ingatlanból kk. Modorcea Ludut megillető 11/9 (egy/kilenczed) rész jutalékra 36 korona 22 fillérben ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901 évi Január hó 22-ik napján d. e. 10 órakor** Grid községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1900. évi Augusztus hó 23-án.

A fogarasi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Schupiter.
kir. albiró.

1158.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov
Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:
I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clusiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:
I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clusiu).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:
I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:
I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3 15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:
I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Clusiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:
I. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
II. Trenul pers., la óra 9·27 min. p. m.
III Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (care circulă numaĭ Vinerea dela Predeal).

Dela Kezd.-Oşorheiu la Braşov:
I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:
I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra

AVIS.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reinoorĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-careĭ lunĭ.

Domniĭ abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domniĭ, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sé arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţiĭ.**